

Rutin med förteckning och historik
Process: 3 RGK Hälsa, vård och tandvård
Område: Strålskydd av patient
Giltig fr.o.m.: 2022-11-15
Giltig t.o.m.: 2025-11-15

Faktaägare: Peter Kidron, Radiologisk ledningsfunktion, Bild- o
funktionsmedicin

Fastställd av: Sara Olsson, Cheffysiker

Revisions nr: 3

Identifierare: 17093

Berättigande av undersökningar inom medicinsk röntgendiagnostik Region Kronoberg

Gäller för: Region Kronoberg

Utförs på: Region Kronoberg

Inom röntgen är berättigandebedömning aktuell inom följande områden

- **Patienter**
Den medicinska nyttan av den diagnostiska information eller det terapeutiska resultat som uppnås med exponeringen för joniserande strålning ska överväga den risk för skada som exponeringen medför.
- **Frivilliga försökspersoner**
Nyttan av en medicinsk bestrålning av frivilliga försökspersoner inom ett forskningsprojekt ska vara större än den risk för skada som exponeringen medför. Projektet ska vara godkänt av Etikprövningsmyndigheten och den dosrestriktion som satts för projektet ska respekteras.
- **Rättslig/försäkringsteknisk undersökning**
Nyttan för personen eller samhället av en bestrålning i en rättslig undersökning eller i ett försäkringstekniskt sammanhang ska vara större än den risk för skada som exponeringen medför. Vid en rättslig undersökning motsvaras berättigandebedömningen av åklagarens beslut om undersökning.
- **Anhörig eller annan person som hjälper och stödjer en patient**
Nyttan för patienten och den anhöriga personen av en bestrålning ska vara större än den risk för skada som exponeringen medför. Se även dokument *Rutin för strålskydd för medföljande vid röntgenundersökning* (Platina ID 3530).

Ansvaret för berättigandebedömning ligger på utförande enhet (SSMFS 2018:5 kap 2, § 2).

Remitter ska ha beslutsstöd för att underlätta utfärdandet av berättigade remisser.

Huvudprincipen är att radiolog bedömer om inkommande remisser är berättigade. Det finns dock vissa undantag enligt lokal praxis:

- Undersökning av skelett och lungor bedöms av utförande röntgensjuksköterska, som vid behov konsulterar radiolog
- Undersökning av akuta DT hjärna utan iv kontrast på patienter över 30 år bedöms av utförande röntgensjuksköterska enligt särskild delegation
- Undersökningar inom screening-program har inget remissförfarande utan patienter kallas enligt nationella riktlinjer

Giltig fr.o.m: 2022-11-15

Giltig t.o.m: 2025-11-15

Identifierare: 17093

Berättigande av undersökningar inom medicinsk röntgendiagnostik Region Kronoberg

Berättigandebedömningen innebär att undersökningar där patienter exponeras för joniserande strålning skall bedömas individuellt och den medicinska nyttan ska alltid överväga eventuell skada som undersökningen medför. Ofullständiga eller oklara remisser, och remisser som inte anses berättigade, återsänds till remittenten för klargörande eller förändrad remiss. Dessutom skall möjligheten att använda en metod utan joniserande strålning (MR, ultraljud, etc.) alltid särskilt beaktas. Röntgenundersökningar ska vara optimerade utifrån patientens ålder, kroppsstorlek och undersökningsområde och vara dokumenterade i de olika modaliteternas metodböcker. Den som prioriterar och utför undersökningar ska utgå från dessa metodbeskrivningar.

Röntgenremissen ska innehålla den information som krävs för berättigande, prioritering, planering och utförande enligt nedan:

- Remitterande enhet
- Patientens identitet (namn, personnummer, kontaktuppgifter)
- Remissdatum
- Remitterande läkare (namn och kontaktuppgifter)
- Önskad undersökning
- Frågeställning
- Klinisk information (anamnes, status, lab, föregående relevant undersökning)

Då undersökning av en gravid patient är nödvändig ska detta göras i samråd med radiolog, som också står för berättigandebedömningen. Se även dokument *Undersökning/ behandling av gravida* (Platina ID 6603) och *Undersökning av kvinnor i fertil ålder* (Platina ID 6584).

Nya metoder införs efter rådgörande med radiologisk och strålningsfysikalisk ledningsfunktion. Se även dokument *Rutin för anmälan av nya och förändrade metoder inom strålningsverksamhet* (Platina ID 34743). Radiologisk ledningsfunktion avgör om de metoder som används i verksamheten är berättigade.

1 Dokumentförteckning

Antal exemplar		Dokumentets placering
1	Elektroniskt	Region Kronobergs server, Platina

2 Revisionshistorik

Revisionsnr	Datum	Förändring
2	2019-09-03	Dokumentet helt omarbetat med anledning av ny organisation och nya föreskrifter. Delar som inte har direkt med berättigande att göra har tagits bort.
3	2022-11-15	Förtydligande om hur röntgenremisser ska utformas och vad som ska ingå i berättigandebedömningen.

Giltig fr.o.m: 2022-11-15

Giltig t.o.m: 2025-11-15

Identifierare: 17093

**Berättigande av undersökningar inom medicinsk röntgendiagnostik
Region Kronoberg**

